

Пашковська Катерина
слухач магістерської програми
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕТОДИКИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Проведений моніторинг існуючих підходів до розгляду інструментів калькулювання собівартості продукції дозволив встановити, що найбільша увага дослідників приділяється таким інструментам, як "Activity based costing", "Integrated performance measurement systems", "Target costing", "Value chain costing".

Однак, серед вчених відсутня єдина позиція стосовно найбільш поширеного інструменту стратегічного управлінського обліку, що використовується для калькулювання собівартості продукції, про що зазначають Н.В. Безруков та О.І. Аверіна [1]. На даний час технологія BSC є найбільш сконцентрована на комплексному застосуванні в системі управлінського обліку інформації про факти і події як всередині підприємства, так і зовнішньому середовищі. Чітко описана стратегія сільськогосподарської організації за допомогою системи збалансованих показників дозволить їм не лише ефективно управляти ризиками, а й одержати стійкість, конкурентоспроможність, інвестиційну привабливість і ряд інших позитивних характеристик.

За результатами досліджень проф. Р. Ф. Бруханського, серед калькуляційних прийомів управлінського обліку для стратегічних цілей найбільшою популярністю користується цільова калькуляція собівартості (таргет-костинг). Ця концепція має багаторічний досвід застосування в сотнях відомих компаній і авторитетну думку провідних фахівців у сфері маркетингу, виробничого менеджменту й управлінського обліку [2, с. 32].

Використання цільової калькуляції собівартості дозволяє координувати і контролювати всю виробничу діяльність підприємства відповідно до важливого стратегічного орієнтиру – заданих витрат. Таргет-костинг поєднується з бюджетуванням, плануванням прибутку, формуванням центрів відповідальності, різними стратегіями ціноутворення та оціночними процедурами. Також до найбільш популярних стратегічних управлінських технологій, що базуються на облікових даних, можна віднести стратегічне бюджетування та бенчмаркінг.

За результатами проведених досліджень значної кількості фермерських господарств США, Великобританії, Австралії та Нової Зеландії, представник CIMA Л. Джек, встановила, що на сьогодні відсутні докази широкого і масового використання інструментів стратегічного управлінського обліку в агропромисловому бізнесі. В той же час, провідними виробниками сільськогосподарської продукції використовуються такі його інструменти як: бенчмаркінг, збалансована система показників, аналіз ланцюжків цінностей та маркетингової інформації, таргет-костинг, управління благополуччям та фінансовими інструментами [3, с. 1-6].

Проведений аналіз існуючих підходів дослідників до виділення методів (технік, методик, моделей) стратегічного управлінського обліку з калькулювання собівартості продукції на жаль дозволив встановити, що на сьогоднішній день серед них немає однозначної позиції стосовно пріоритетності одного з методів. Це стосується як всіх підприємств, що використовують стратегічний обліковий інструментарій, так і підприємств аграрної галузі.

Список використаних джерел

1. Безруков Н. В., Аверіна О. И. Современный управленческий учет и его технологии. Системное управление. 2010. № 4. URL: <http://sisupr.mrsu.ru/>
2. Бруханський Р. Ф. Побудова методик стратегічного управлінського обліку на підприємствах. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 9. С. 27-36.
3. Jack L. The adoption of strategic management accounting tools in agriculture post subsidy reform: a comparative study of practices in the UK, the US, Australia and New Zealand. Research executive summaries series. 2009. Vol 5, Issue 7. P. 1-6.